

Web Tasarımı

Aycaan Gönenc

info@aycangonenc.com / www.aycangonenc.com

Bir Web Sitenin Anatomisi

Bir Web sitesi oluştururken kullanılması gereken mantık tamamıyla ayırdır! Eğer hiçbir planlama yapmadan siteye index sayfasından başlarsanız, daha tasarımın ortasında ya da site bittikten hemen sonra veya en iyi ihtimalle siteyi ilk güncelleyeceğiniz zaman birçok zorlukla karşılaşsınız.

Bu sayı işte konumuz bu: Bir Web Sitenin Anatomisi

Şimdi sağlıklı bir Web sitenin anatomisini incelemeye başlayalım... neşter!

1) Ana Tasarımı İçerikten Ayırın

Sitenizin tamamında kullandığınız bir grafik tasarım var değil mi? Bir de her sayfaya özel içerik. Şimdi bu ikisini birbirinden ayırıp, istediğimiz zaman sitenin ana tasarımını sadece tek bir dokümanı değiştirerek nasıl güncelleriz bir bakalım.

Yaşasın SSI: Server Side Include özellikleri bize bu esnekliği tanıyor.

Web sayfalarımızın hepsinde ortak olan, sayfanın üstündeki ve en altındaki grafik tasarımları iki ayrı doküman olarak hazırlayın....

Header.shtml: Bu dokümanda sayfalarımızın üstünde görünecek olan, logonuzun ve linklerinizin olduğu bant olsun mesela.

Footer.shtml: Bu dokümanda da her sayfanın altında yer alan şirket adresiniz, güncelleme tarihi, copyright v.s. bilgilerin olduğu tasarım bulunsun.

Şimdi de index.shtml isimli bir doküman yaratalım. Bu da sitemizin ana sayfası olsun.

Index.shtml dokümanının kaynak kodunun en üstüne aşağıdaki kodu yerleştirin.

```
<!--#include virtual="Header .shtml" -->
```

Diyelim ki şehrin ortasında bir site inşaatı yapan bir müteahhidsiniz. Siteyi yapmaya hemen girişteki ilk bloktan başlayıp 'Gerisi nasılsa gelir' diye mi işe başlarsınız? Yoksa...

Yine index sayfasının en altına aşağıdaki kodu yerleştirin.

```
<!--#include virtual="Footer .shtml" -->
```

Bu iki kodu yerleştirdikten sonra index.shtml içinde bu iki kod arasında sayfaya özel yazı ve fotoğrafları dilediğiniz gibi yerleştirebilirsiniz.

Sayfanızı diğer iki dokümanla birlikte sunucuya yükleyip, index.shtml sayfasına bağlandığımızda, sayfanın üstünde ve altında hazırladığımız tasarımın göreceksiniz.

Bu iki kodu hazırladığımız her sayfaya koyduğunuzda sayfaların ortak kullandığı ana tasarım iki dokümandan

(Header.shtml ve Footer.shtml) otomatik olarak sayfalarınıza yerleşecek.

İpuçları:

Bu kodları Dreamweaver'in insert>>> Server Side Include menüsünden ekleyebilirsiniz.

Bu SSI kodlarını sayfalarımızın görebilmesi için Dokümanlara (.html ya da htm) yerine (.shtml) uzantısını yazmamız gerekiyor.

"Aynı özelliği 'frame - çerçeve' tekniği kullanarak da sağlarız" diyorsanız, bunun modasının artık geçtiğini söylemeliyim. Çünkü frame tekniği ile hazırlanmış sayfaların sitenizin içindeki içeriğe, sizin logonuzu ve tasarımınızı göstermeden başka bir sitenin kolayca link çekerek 'içerik hırsızlığı' yapması gibi birçok sakıncası vardır ve günümüzde bu teknik artık pek tercih edilmemektedir.

Header.shtml ve Footer.shtml içindeki resimlerin site içindeki yerini belirtirken

`` yerine `` şeklinde bir kod kullanın "Yeşil / işaretine dikkat!". Ayrıca bu sayfalardaki linkleri tam Web adresi olarak yazın "<http://www.benimsitem.com/urunler.shtml> gibi". Bunları yapma sebebimiz, farklı dosyaların içinde bulunan sayfaların da Header.shtml ve Footer.shtml belgelerini sorunsuz olarak görüntüleyebilmelerini sağlamak.

Peki Bu Bize Ne Sağlıyor?

1) Her sayfada ortak olan ana tasarım

kodlarını tekrar tekrar yazmadığımız için sayfalarımız sunucuda daha az yer kaplıyor.

2) Tek bir dokümanı değiştirerek, linklerimizi ve tasarımımızı tüm sitede değiştirebiliyoruz.

2) CSS Belgelerini Ayrı Link Olarak Kullanın

CSS (Cascading Style Sheet) bize sayfa içindeki yazıları istediğimiz gibi formatlama esnekliğini getirir. Üç tip CSS vardır.

Global css: Eğer sayfanıza hiçbir css kodu yazmazsanız, yazıların saptanmış değerlerle görüntülenmesi.

Sayfa içinde css: her sayfanın kaynak kodunda ayrı ayrı yer alan ve sadece o sayfadaki yazıları şekillendiren css.

Link olarak atanan css: sayfalardan bağımsız, ayrı bir doküman olarak hazırlanan (yazi.css gibi) ve `<link rel="stylesheet" href="yazi.css">` şeklindeki bir kod ile istenen her sayfaya uygulanan css. (Bu kodu Dreamweaver'in Window>>>CSS Styles menüsünden sayfanıza yerleştirebilirsiniz.

Sayfalarınızda yazı ve linkleri bu en son tekniği kullanarak şekillendirmeniz en mantıklısıdır. Böylece tek bir dokümanı değiştirdiğinizde, tüm sayfalarınızda yazı, link ve hover renklerini değiştirebilirsiniz.

3) Site Dizinini Mantıklı Kurun

Sitenizin içindeki dokümanları ve resimleri mantıklı bir dizin içine yerleştirmeniz size pek çok kolaylık sağlar. Düzensiz olarak hazırlanıp sunucuya yüklenen bir site, hem güncellemelerde aynı dağınık bir masa gibi kafanızı karıştırır hem de hata yapmanızı kolaylaştırır.

Resimlerin hepsi bir arada: Site içinde kullanılan tüm resimleri tek bir klasör içinde tutun (image adlı bir klasör mesela). Yine bu klasör içinde, sayfaların tümünde ortak olan resimleri ayrı bir klasörde, sürekli değişen bannerlar gibi resimleri yine ayrı bir klasörde tutmak iyi fikirdir.

İngilizce/ Türkçe?: Diyelim ki iki

dilde bir siteniz var. Bu durumda her iki dile ait dokümanları iki ayrı klasör içinde tutmanız (Turkce ve English isimli iki klasör gibi) iyi olur. Bu klasörler içinde görüntülenen resimler 'image' klasörü içindeki resimlerden ortak olarak okunmalıdır.

Konuları ayırın: Diyelim ki Web sitenizde 5 ayrı konu var (Ürünler, Hizmetler, Yedek Parça, Referanslar, Download gibi). Bu konulara ait sayfaları ayrı ayrı dizinlere 'klasörlere' yerleştirmeniz size pratiklik sağlar. Bunu yapmanız Web sitenizi ziyaret edenlerin adres kısmında mantıklı bir yazı görmelerine, dolayısı ile site içinde 'nerede' olduklarını anlamalarına "<http://www.benimsitem.com/urunler/urun1.shtml> gibi" yardımcı olur. Ayrıca bir konuyu güncellemek istediğinizde, ilgili sayfayı onlarca sayfa içinde bulmanız kolaylaşır.

4) Title Bölümüne Dikkat

Malum, her sayfanın kaynak kodunda, head kısmında yer alan `<title></title>` kodları arasına yazdığınız yazı, Web tarayıcısının en üstünde görünen sayfaya ait açıklamadır. Eğer bu bölüme her sayfayı kendi içinde açıklayan farklı bir kelime ya da kısa cümle yazarsanız, Sitenizi arama motorlarından bulanlara kolaylık sağlamış olursunuz. Çünkü arama motoru siteleri, sayfanızı kendi sitelerinde listelerken bu kelimeyi gösterirler.

5) Anahtar Kelimelere Dikkat

Birçok Web sitesi sayfalarındaki anahtar kelimeleri her sayfada aynı kullanırlar. Halbuki her sayfada kullandığınız genel anahtar kelimelerin yanında, her sayfaya özel bazı anahtar kelimere eklemek, arama motorlarının sitenizi daha sağlıklı indekslemesine neden olur ve aldığımız hit oranı artar.

Bir örnek vermek gerekirse... Diyelim ki klima satıyorsunuz ve sayfalarınızda anahtar kelimeler şöyle:

`<meta name="keywords" content="klima,ısıtma,soğutma">`

Eğer sayfalarınızdan birinde a marka klimayı tanıtıyorsanız, bu sayfanın koduna anahtar kelimeleri şöyle yaza-

bilirsiniz.

`<meta name="keywords" content="klima,ısıtma,soğutma, a marka klima">`

Her ne kadar arama motorları 'aksi kodlarla belirtilmedikçe' sayfa içinde geçen kelimeleri endeksleseler de, arama motorlarının sayfa içeriğinden önce ilk baktığı şey bu anahtar kelimelerdir. Bu da arama motoru sitesinde sizin 50nci değil de 5nci sırada bulunmanıza yardımcı olabilir! Ayrıca a Marka Klima'yı arayanlar tam doğru sayfaya ulaşabilirler.

6) Navigasyon En Önemli Konu!

Yani sitenizin link yapısı... Nasıl ki daha önce hiç gitmediğiniz bir havaalanında işaretleri takip ederek doğru çıkış kapısını bulursunuz, aynı şekilde bir Web sitesinde de aradığınızı linkleri takip ederek aynı kolaylıkla bulabilirsiniz.

Her sayfadan sitenin her yerine ulaşılabilmesini sağlayın, ziyaretçinin aradığını bulmadan önce beş ayrı sayfa dolaşmak ya da sürekli 'geri' butonuna basmak zorunda kalmamasın.

Dhtml ile hazırlanmış, açılır menüler kullanmak iyi bir fikir olabilir. Böylece ana tasarımınızda daha az yer kaplayan ama tüm site içeriğini gösteren bir link yapısı kurabilirsiniz.

Web tasarımında planlı bir başlangıç yaparsanız, bu size zaman içinde "boşuna harcanmayan saatler" olarak geri dönecektir :)

Küçük Bir Rica

Bu sayfada sizlere örnek olarak gösterdiğim sayfa, benim de kurucu üyesi olduğum ODER, Otistik Çocukları Koruma ve Yönlendirme Derneği'nin Web sayfasıdır. Otizm, günümüzde hala kesin tedavisi olmayan bir gelişim bozukluğu. Türkiye'de 100.000'den fazla otizmi çocuk var. Bana bir iyilik yapın otizmi tanımak için bu siteyi ziyaret eder misiniz? (<http://www.otizm.org>)

Eğer isterseniz bu siteye link verip, toplumun otizmi tanımaya katkıda da bulunabilirsiniz. Şimdiden teşekkürler. **ML**

Aycan Gönenç, uluslararası bir firmada iletişim koordinatörü olarak çalışmakta olup, ayrıca freelance Web ve multimedia tasarım hizmetleri vermektedir.
Web: www.aycangonenec.com